

**PAŃSTWOWA
KOMISJA WYBORCZA**

ZPOW-5244-80/18

**UCHWAŁA
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ**

z dnia 25 czerwca 2018 r.

w sprawie odwołania od postanowienia Komisarza Wyborczego w Kielcach IV

Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie art. 456 § 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. — Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2018 r. poz. 754 i 1000), po rozpatrzeniu odwołania wniesionego przez wyborców powiatu opatowskiego od postanowienia Komisarza Wyborczego w Kielcach IV z dnia 30 maja 2018 r. (znak DKC-5241-3/18), dotyczącego skargi wyborców powiatu opatowskiego na uchwałę Nr XLVI.22.2018 Rady Powiatu w Opatowie z dnia 18 maja 2018 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie podziału powiatu opatowskiego na okręgi wyborcze, ustalenia ich granic i numerów oraz liczby radnych wybieranych w każdym okręgu wyborczym w wyborach do Rady Powiatu w Opatowie

postanawia

utrzymać w mocy postanowienie Komisarza Wyborczego w Kielcach IV

Uzasadnienie

Rada Powiatu w Opatowie, uchwałą Nr XLVI.22.2018 z dnia 18 maja 2018 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie podziału powiatu opatowskiego na okręgi wyborcze, ustalenia ich granic i numerów oraz liczby radnych wybieranych w każdym okręgu wyborczym w wyborach do Rady Powiatu w Opatowie, zmieniła liczbę radnych wybieranych w poszczególnych okręgach wyborczych.

Na ustalenia Rady skargę wnieśli wyborcy powiatu opatowskiego.

Po rozpatrzeniu skargi Komisarz Wyborczy w Kielcach IV, postanowieniem z dnia 30 maja 2018 r. (znak DKC-5241-3/18), nie uwzględnił skargi.

W dniu 11 maja 2018 r., tj. w ustawowym terminie, wpłynęło do Państwowej Komisji Wyborczej odwołanie od powołanego postanowienia Komisarza Wyborczego w Kielcach IV z 30 maja 2018 r., wniesione przez wyborców powiatu opatowskiego.

W odwołaniu:

- 1) zarzucono:
 - a) „nierozpoznanie istoty sprawy przez zignorowanie zarzutów skarżących i nierozpatrzenie ich merytorycznie”,
 - b) „naruszenie przepisów prawa, tj. art. 419 § 2 w zw. z art. 450 Kodeksu wyborczego poprzez naruszenie zasad dotyczących ustalania jednolitej normy przedstawicielstwa, które skutkowało bezpodstawnym podjęciem uchwały”;
- 2) wniesiono o uchylenie zaskarżonego postanowienia Komisarza Wyborczego w Kielcach IV z dnia 30 maja 2018 r. oraz uznanie skargi wyborców poprzez stwierdzenie, że uchwała Nr XLVI.22.2018 z dnia 18 maja 2018 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie podziału powiatu opatowskiego na okręgi wyborcze, ustalenia ich granic i numerów oraz liczby radnych wybieranych w każdym okręgu wyborczym w wyborach do Rady Powiatu w Opatowie, została podjęta w sposób niezgodny z prawem;
- 3) wskazano, że według wnoszących odwołanie:
 - a) dokonano przesunięcia mandatu z okręgu wyborczego nr 2 (gm. Baćkowice, gm. Iwaniska, gm. Lipnik) do okręgu wyborczego nr 3 (gm. Tarłów, Wojciechowice, Ożarów), co było przedmiotem skargi i było nieuzasadnione,
 - b) przesunięcie mandatu nastąpiło wskutek „przyjęcia nieprawidłowych danych dotyczących liczby mieszkańców zamieszkałych na obszarze działania rady, ujętych w stałym rejestrze wyborców na koniec roku 2017 w okręgu nr 3”,
 - c) „Porównanie liczby osób zameldowanych w okręgu nr 3 wskazuje na znaczne różnice w przekazywanych danych, fałszujące rzeczywistą liczbę uprawnionych ze szkodą dla mieszkańców okręgu nr 2, którego kosztem dokonano migracji mandatu”, przytaczając przy tym różne dane liczbowe uzyskane m. in. z gmin powiatu opatowskiego, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwa Cyfryzacji, a także wskazując, że „powyższe oficjalne dane (według stanu na dzień 31.12.2017 r.) znacząco odbiegają od informacji przekazanych do Krajowego Biura Wyborczego – Delegatura w Kielcach przez poszczególne

- urzędy gmin (miast), a wskazana dysproporcja dotyczy wyłącznie j.s.t. zaklasyfikowanych do okręgu nr 3 powiatu opatowskiego”,
- d) dane przekazane do Krajowego Biura Wyborczego w Kielcach, będące następnie podstawą wydania przez Wojewodę Świętokrzyskiego zarządzenia nr 17 z dnia 13 lutego 2018 r., dotyczące gm. Ożarów, gm. Tarłów i gm. Wojciechowice, różnią się od danych przekazanych przez Wydział Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach (według analogicznego okresu czasowego),
- e) „zestawienie danych przekazanych przez JST na potrzeby KBW z tożsamymi danymi przekazanymi na potrzeby organu administracji wskazuje stosunkowo znaczne różnice, które przy uwzględnieniu zasad jednolitej normy przedstawicielskiej, spowodowały przesunięcie mandatu z okręgu nr 2 do okręgu nr 3,
- f) rozbieżności nie zachodzą w przypadku pozostałych gmin powiatu opatowskiego,
- g) „(...) mimo podania do KBW przez wskazane trzy jednostki samorządu terytorialnego nieprawidłowych danych, bez zmian pozostało by zarządzenie Wojewody Świętokrzyskiego ustalające dla powiatu opatowskiego ogólna liczbę 17 radnych. Nie mniej dokonane przekłamania doprowadziły do bezpodstawnego podjęcia uchwały przez Radę Powiatu w Opatowie.”;
- h) nie było żadnych przesłanek do dokonywania przeniesienia mandatu z okręgu wyborczego 2 do okręgu nr 3, a tym samym dotychczasowy podział na okręgi wyborcze, jak też ustalona w nich liczba mandatów, zgodne były z Kodeksem wyborczym,

Poza tym wnoszący odwołanie kwestionują uzasadnienie postanowienia Komisarza Wyborczego w Kielcach IV z dnia 30 maja 2018 r. zarzucając mu m. in. brak rzetelnej analizy sprawy oraz zwracają uwagę, że w zakresie trzech gmin, w których zachodzą rozbieżności, powinna być zwrócona szczególna uwaga, gdyż w przypadku jednej z nich od czterech lat toczy się postępowanie karne dotyczące nieprawidłowości w rejestrze wyborców. Wnoszący odwołanie kwestionują także uzasadnienie Komisarza Wyborczego w Kielcach IV zaznaczając, że badając skargę oparł się na przekazywanych mu przez wójtów poszczególnych gmin okresowych informacjach o liczbie wyborców objętych rejestrem wyborców.

Państwowa Komisja Wyborcza zważyła, co następuje.

Zgodnie z art. 412 § 1 Kodeksu wyborczego zmiany granic okręgów wyborczych mogą być dokonywane najpóźniej na 3 miesiące przed upływem kadencji, jeżeli konieczność taka wynika ze zmiany w podziale terytorialnym państwa, zmiany granic jednostek pomocniczych gminy, zmiany liczby mieszkańców danej gminy, zmiany liczby radnych w radzie gminy lub zmiany liczby radnych wybieranych w okręgach wyborczych.

Dokonując analizy zgodności dotychczasowego podziału na okręgi wyborcze rady powiatów powinny uwzględnić liczbę mieszkańców ujętych w stałym rejestrze wyborców danej gminy na koniec IV kwartału 2017 r. Musi to być bowiem ta sama liczba, na podstawie której wojewoda ustalił liczbę wybieranych radnych (art. 375 § 1 Kodeksu wyborczego.). Zgodnie z przyjętą od wielu lat interpretacją oraz stosownie do pkt 5 wytycznych i wyjaśnień dotyczących podziału jednostek samorządu terytorialnego na okręgi wyborcze, stanowiących załącznik do uchwały Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 5 lutego 2018 r. (M.P. poz. 204), przez liczbę mieszkańców, o której wyżej mowa, należy rozumieć sumę liczb:

- 1) wyborców ujętych w rejestrze wyborców z urzędu;
- 2) wyborców wpisanych do rejestru wyborców na wniosek;
- 3) pozostałych osób zameldowanych w gminie na pobyt stały, z wyjątkiem osób, co do których otrzymano zawiadomienie o wpisaniu do rejestru wyborców w innej gminie.

Liczba mieszkańców ujętych w stałym rejestrze wyborców ustalana jest przez rady dokonujące podziału jednostek samorządu terytorialnego na okręgi wyborcze, ale także przez komisarzy wyborczych rozpatrujących skargi na uchwały rad w sprawie podziału na okręgi wyborcze oraz przez Państwową Komisję Wyborczą w związku z rozpatrywanymi odwołaniami od postanowień komisarzy wyborczych w tych sprawach, na podstawie okresowych informacji o liczbie wyborców objętych rejestrem wyborców w gminie, sporządzanej i przekazywanej Państwowej Komisji Wyborczej, za pośrednictwem właściwej delegatury Krajowego Biura Wyborczego, przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) nie później niż do 10. dnia miesiąca następującego po zakończeniu kwartału, a w przypadku IV kwartału – nie później niż do dnia 20 stycznia, o czym mowa w § 13 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 lipca 2011 r. w sprawie rejestru wyborców oraz trybu przekazywania

przez Rzeczpospolitą Polską innym państwom członkowskim Unii Europejskiej danych zawartych w tym rejestrze (Dz. U. z 2017 r. poz. 1316).

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że rada dokonując podziału na okręgi wyborcze, a także organy wyborcze uczestniczące w drodze skarżącej i odwoławczej, nie mogą opierać się na innych danych, niezależnie przez jaką instytucję zostały one sporządzone i przekazane.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że uchwała Nr XLVI.22.2018 Rady Powiatu w Opatowie z dnia 18 maja 2018 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie podziału powiatu opatowskiego na okręgi wyborcze, ustalenia ich granic i numerów oraz liczby radnych wybieranych w każdym okręgu wyborczym w wyborach do Rady Powiatu w Opatowie została podjęta na podstawie danych przekazanych oficjalnie przez uprawnione do tego organy, tj. wójtów poszczególnych gmin powiatu opatowskiego. Dane te zostały zamieszczone na stronie internetowej Komisarza Wyborczego w Kielcach. Jak wynika z przekazanych informacji dotyczących liczby mieszkańców ujętych w stałym rejestrze wyborców według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. liczba mieszkańców w poszczególnych gminach przedstawiała się następująco:

- 1) gm. Baćkowice – 4 932 mieszkańców;
- 2) gm. Iwaniska – 6 846;
- 3) gm. Lipnik – 5 479;
- 4) gm. Opatów – 11 723;
- 5) gm. Ożarów – 10 985;
- 6) gm. Sadowie – 4 055;
- 7) gm. Tarłów – 5 426;
- 8) gm. Wojciechowice – 4 123.

Łączna liczba mieszkańców w powiecie opatowskim wynosiła zatem na koniec 2017 r. 53 569 mieszkańców. W związku z tym, stosownie do art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 995 i 1000), w powiecie tym wybieranych będzie 17 radnych. Potwierdził to Wojewoda Świętokrzyski, zarządzeniem Nr 17/2018 z dnia 13 lutego 2018 r. w sprawie ustalenia liczby radnych wybieranych do rad gmin, rad powiatów i Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego (Dziennik Urzędowy Województwa Świętokrzyskiego poz. 716). Jak już wskazała Państwowa Komisja Wyborcza analiza oraz ewentualna zmiana podziału na okręgi wyborcze powinna być

dokonywana na podstawie tej samej liczby, na podstawie której wojewoda ustalił liczbę wybieranych radnych.

Uwzględniając powyższe Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że norma przedstawicielstwa obliczana przez podzielenie liczby mieszkańców powiatu przez liczbę radnych wybieranych do danej rady, dla powiatu opatowskiego wynosi 3151,12.

Państwowa Komisja Wyborcza zaznacza jednocześnie, że jak wynika z art. 419 § 1 w związku z art. 450 Kodeksu wyborczego dotychczasowy podział powiatów na okręgi wyborcze zasadniczo jest stały. Zmiany w nim mogą być wprowadzane wyłącznie w sytuacjach i w zakresie określonym w Kodeksie wyborczym (art. 421 Kodeksu wyborczego). Jednakże w przypadku stwierdzenia ewentualnych przesłanek powodujących konieczność ich uwzględnienia przed wyborami samorządowymi, należy dokonać zmian w podziale na okręgi wyborcze jedynie w zakresie niezbędnym do doprowadzenia do stanu zgodnego z wymogami Kodeksu wyborczego. Ponadto, jak wielokrotnie wyjaśniała Państwowa Komisja Wyborcza, w tym m. in. w piśmie z dnia 17 maja 2018 r. znak ZPOW-521-8/18, w przypadku, gdy granice okręgów wyborczych utworzonych dla wyborów do rady powiatu nie wymagają zmiany, lecz konieczne jest jedynie dokonanie zmiany liczby radnych wybieranych w poszczególnych okręgach wyborczych, wówczas, z uwagi na powołaną wyżej zasadę stałości podziału na okręgi wyborcze, niedopuszczalne jest dokonanie zmiany granic okręgów wyborczych, a zmianie powinna ulec jedynie liczba radnych wybieranych

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że z zastosowania normy przedstawicielstwa, wyliczonej na podstawie oficjalnych danych dotyczących liczby mieszkańców poszczególnych gmin wchodzących w skład powiatu opatowskiego, przy uwzględnieniu zasady stałości okręgów wyborczych wynika, że dla okręgu wyborczego:

- 1) nr 1 (gm. Opatów i gm. Sadowie – norma 5,01) powinno przypadać 5 mandatów;
- 2) nr 2 (gm. Baćkowice, gm. Lipnik i gm. Iwaniska – norma 5,48) powinno przypadać 5 mandatów;
- 3) nr 3 (gm. Ożarów, gm. Tarłów i gm. Wojciechowice – norma 6,52) powinno przypadać 7 mandatów.

Z powyższego wynika zatem, że Rada Powiatu w Opatowie słusznie dokonała zmiany liczby radnych wybieranych w okręgu wyborczym nr 2 (z 6 na 5) i w okręgu wyborczym nr 3 (z 6 na 7).

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że zmiana liczby radnych wybieranych w poszczególnych okręgach wyborczych, dokonana uchwałą Rady powiatu w Opatowie Nr XLVI.22.2018 Rady Powiatu w Opatowie z dnia 18 maja 2018 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie podziału powiatu opatowskiego na okręgi wyborcze, ustalenia ich granic i numerów oraz liczby radnych wybieranych w każdym okręgu wyborczym w wyborach do Rady Powiatu w Opatowie, była uzasadniona i dokonana została zgodnie z prawem.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza jednocześnie, że zarzuty przedstawione w odwołaniu są natomiast w całości bezzasadne.

Państwowa Komisja Wyborcza raz jeszcze bowiem zaznacza, że zarówno Rada Powiatu w Opatowie, dokonująca analizy podziału na okręgi wyborcze powiatu opatowskiego i w konsekwencji zmiany liczby radnych wybieranych w poszczególnych okręgach wyborczych, jak też Komisarz Wyborczy w Kielcach IV i Państwowa Komisja Wyborcza rozpatrujący odpowiednio skargę na uchwałę Rady i odwołanie od postanowienia Komisarza Wyborczego, nie mają podstaw do kwestionowania oficjalnych danych przekazanych przez uprawnione do tego organy na zasadach określonych w Kodeksie wyborczym. Dane dotyczące liczby mieszkańców poszczególnych gmin wchodzących w skład powiatu opatowskiego (według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r.) zostały zamieszczone na stronie internetowej Komisarza Wyborczego w Kielcach w dniu 18 stycznia 2018 r. Z informacji uzyskanej w delegaturze Krajowego Biura Wyborczego w Kielcach wynika, że od czasu podania tych informacji na stronie internetowej, do czasu złożenia skargi, ustalenia te nie były przez nikogo kwestionowane. Również Komisarz Wyborczy w Kielcach IV nie miał podstaw do kwestionowania tych ustaleń.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że fakt, iż w jednej z gmin wchodzącej w skład powiatu opatowskiego doszło w przeszłości do nieprawidłowości w zakresie prowadzenia rejestru wyborców (jak wskazują wnoszący odwołanie trwa postępowanie karne w tej sprawie), nie przesądza o tym, że każdorazowo kwartalne dane dotyczące liczby mieszkańców ujętych w rejestrze wyborców, przekazywane Komisarzowi Wyborczemu, są nieprawidłowe.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza jednocześnie, że w przypadku posiadania wiedzy dotyczącej ewentualnego naruszenia przepisów karnych należy poinformować o tym organy ścigania.

Jednocześnie Państwowa Komisja Wyborcza, odnosząc się do zarzutu dotyczącego „rażącej niedbałości” i „braku rzetelnej analizy”, stwierdza, że komisarze wyborczy nie mają obowiązku analizowania wystąpień innych organów do jednostek samorządu terytorialnego, nawet jeżeli dotyczą one danych dotyczących liczby mieszkańców. Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że w przypadku powzięcia uzasadnionych wątpliwości dotyczących prawidłowości prowadzenia rejestru wyborców Komisarz Wyborczy bez wątpienia powinien podjąć działania nadzorcze w tym zakresie, a w przypadku posiadania wiedzy o naruszeniu przepisów karnych – zawiadomić o tym organy ścigania. Jednakże Komisarz Wyborczy w Kielcach IV nie posiada informacji w tym zakresie. Sama zaś zmiana liczby mieszkańców w gminie nie jest podstawą do kwestionowania przekazywanych przez wójtów danych w tym zakresie.

W związku z tym Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że nie ma podstaw do kwestionowania postanowienia Komisarza Wyborczego w Kielcach IV z dnia 30 maja 2018 r. (znak DKC-5241-3/18).

Dlatego też Państwowa Komisja Wyborcza postanowiła, jak sentencji uchwały.

Na niniejszą uchwałę przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, w terminie 3 dni od daty jej podania do publicznej wiadomości (opublikowania jej na stronie internetowej Komisji).

Zastępca Przewodniczącego
Państwowej Komisji Wyborczej

Sylwester Marciniak

Otrzymują:

- 1.
2. Komisarz Wyborczy w Kielcach IV
3. a/a